

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Fødevarestyrelsen
7. februar 2007

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af Kommissions beslutning 2006/504/EF af 12. juli 2006 om særlige betingelser for import af visse fødevarer fra visse tredjelande som følge af risiko for aflatoksinforurening af de pågældende produkter (mandler fra USA)

SANCO/3266/2006

Kommissionen har med SANCO/3266/2006 9 fremlagt forslag om at skærpe kontrollen af mandler fra USA på grund af indholdet af aflatoksiner – et kræftfremkaldende svampegiftstof. Baggrunden er, at kontrollen i EU gennem de seneste par år har vist et stigende antal fund af aflatoksiner i mandler fra USA.

Generelt vil alle partier af mandler fra USA skulle underkastes en dokumentkontrol samt analyseres for indhold af aflatoksin inden frigivelse til salg i EU. For partier omfattet af den frivillige amerikanske plan for prøveudtagning ”Voluntary Aflatoxin Sampling Plan”(VASP) er det dog kun 5 % af partierne, der skal underkastes analytisk kontrol.

Den intensiverede kontrol betyder i sig selv, at udgifterne til kontrol bliver forøget.

Aflatoksiner har særdeles alvorlige toksiske egenskaber, og er uønskede stoffer i fødevarer.

Regeringen forholder sig positivt til forslaget, som vurderes at styrke sundhedsbeskyttelsesniveauet.

Regeringen agter på den baggrund at stemme for forslaget.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Fødevarestyrelsen

7. februar 2007

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGET

om forslag til ændring af Kommissions beslutning 2006/504/EF af 12. juli 2006 om særlige betingelser for import af visse fødevarer fra visse tredjelande som følge af risiko for aflatoksinforurening af de pågældende produkter (mandler fra USA)

Dok. SANCO/3266/2006

Resume

Forslaget indfører importrestriktioner for mandler importeret fra USA, som er begrundet med at der gennem de seneste par år i kontrollen i EU har været et stigende antal fund af aflatoksiner i mandler fra USA. Generelt vil alle partier af mandler fra USA skulle underkastes en dokumentkontrol samt analyseres for indhold af aflatoksin inden frigivelse til salg i EU. For partier omfattet af den frivillige amerikanske plan for prøveudtagning "Voluntary Aflatoxin Sampling Plan" (VASP) er det dog kun 5 % af partierne, der skal underkastes analytisk kontrol. Forslaget betyder en forbedring af beskyttelsesniveauet.

Baggrund

Kommissionen har ved SANCO/3266/2006 fremsat forslag til ændring af Kommissionens beslutning om særlige betingelser for import af visse fødevarer fra tredjelande som følge af risiko for forurening med aflatoksin – et kræftfremkaldende svampegiftstof. (Ændringen vedrører indførelse af restriktioner for partier af mandler med oprindelse i USA. Forslaget ventes til afstemning i Den Stående Komite (SCoFAH) den 9. februar 2007.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed – særligt forordningens artikel 53 (1)(b)(ii).

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure (jf. Rådets afgørelse 1999/468/EF artikel 5) i SCoFAH. Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst 3 måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Restriktioner på mandler

Formålet med forslaget er at skærpe kontrollen for mandler fra USA på grund af indhold af aflatoksiner. Igennem de seneste par år har der i kontrollen i EU været et stigende antal fund af aflatoksiner i mandler fra USA. På denne baggrund har FVO været på inspektion i USA og fundet kontrollen af aflatoksiner i mandler mangelfuld. Det er derfor vurderet, at der er behov for en skærpet kontrol af mandler fra USA.

I USA er nogle producenter omfattet af en frivillig kontrolordning (Voluntary Aflatoxin Sampling Plan - VASP) planlagt af "The Almond Board of California". For disse mandler er der en vis kontrol i USA, og det er her foreslået, at EU skal lave fysisk kontrol med analyse for aflatoksin i 5 % af partierne. Af de mandler, som ikke er omfattet af den frivillige kontrolordning i USA, skal alle partier kontrolleres fysisk med analyse for aflatoksinindhold. Alle partier, som underkastes analyse, tilbageholdes op til 15 arbejdsdage, indtil analyseresultatet foreligger.

Der skelnes mellem de mandler, som er omfattet af den frivillige kontrol i USA, og de mandler som ikke er, da det forventes, at de mandler, som er omfattet af kontrollen, generelt har været kontrolleret og derfor ventes at overholde grænseværdierne for aflatoksiner. Formålet er desuden at lægge et pres på producenterne til at melde sig ind i den frivillige kontrolordning.

Der er ekstra udgifter til kontrol, analyse m.v. forbundet med forslaget.

For de partier, som er omfattet af den frivillige kontrolordning VASP, og som importeres af detailvirksomheder, betales kontrollen som anden stikprøvekontrol af importerede vegetabiliske fødevarer af Fødevarestyrelsen.

Forslaget lægger op til, at restriktionerne træder i kraft februar 2007, men efter indvendinger fra flere medlemslande om praktiske problemer med såvel personale som laboratoriekapacitet med den korte frist undersøger Kommissionen om ikrafttrædelse i maj-juni 2007 er mulig. Kommissionen finder dog en udsættelse problematisk, når det er en "safe guard measure".

Udpegede importsteder

Den eksisterende beslutning omfatter som bilag II en oversigt over de udpegede importsteder, hvor igennem partier under restriktion kan føres ind i Fællesskabet. Kommissionen har i forbindelse med dette ændringsforslag anmodet EU-landene om at reducere antallet af importsteder, de enkelte EU-lande ønsker udpeget. Det betyder, at Danmark skal udpege et eller flere specifikke importsteder (havne eller lufthavne) her i landet i stedet for de nuværende "Alle danske havne og lufthavne".

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget .

Gældende dansk ret

Beslutningen forventes at skulle implementeres som en ændringsbekendtgørelse til den eksisterende bekendtgørelse nr. 935 af 8. september 2006 om indførsel af fødevarer m.v. med særlige restriktioner.

Konsekvenser

Den kontrol, der skal gennemføres i forbindelse med importen af mandler er en offentlig myndighedskontrol, hvilket indebærer, at det er offentlige myndigheder, der udtager og analyserer prøverne. (Myndighederne er naturligvis forpligtet til at analysere prøverne så økonomisk forsvarligt som muligt.)

Forslaget indebærer, at kontrolintensiteten forøges, idet der bliver tale om at kontrollere samtlige importerede (mandel)partier. Den intensiverede kontrol betyder i sig selv, at udgifterne til kontrol bliver forøget.

Hvis alle import partier skal analyseres for aflatoxin, vurderes det at indebære meromkostninger på ca. 675.000 kr./år til prøveudtagning og analyse af de importerede mandler.

De partier som underkastes analytisk kontrol skal tilbageholdes indtil analyseresultatet foreligger (op til 15 arbejdsdage), hvilket kan give øgede omkostninger til opbevaring af mandlerne. Udgiften til ekstra lagerkapacitet og –beholdning samt ekstra transport og håndtering vurderes at blive yderligere 750.000 kr./år.

Hvis alle importører køber mandler, der er omfattet af VASP-ordningen skal der i overensstemmelse med forslaget kun gennemføres kontrol med 5 procent af de importerede partier. Der forventes ikke behov for ekstra lagerbeholdning mv. ved denne stikprøvefrekvens, men udgifterne til analyse og opbevaring vurderes at koste 36.000 kr.

Sundhedsbeskyttelsesniveauet vurderes at blive styrket.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i en række organisationer og offentlige myndigheder. Der er modtaget høringssvar fra fødevarerhvervet ved COOP Danmark og DI.

COOP Danmark oplyser, at virksomheden ikke tidligere har haft problemer med indførte mandler fra USA, men i det konkrete tilfælde er positiv overfor princippet om en graderet kontrol afhængig af garantierne fra oprindelseslandet.

DI oplyser, medlemsvirksomhederne allerede i dag modtager aflatoxin-certifikater på samtlige leveringer og selv foretager stikprøvekontrol ved modtagelsen af mandlerne. DI finder på den baggrund, at yderligere kontrol er overflødig.

DI forudser problemer med forslaget i form af øgede omkostninger og logistiske vanskeligheder. I henhold til DI vil den manglende anvendelse af VASP betyde, at fødevaremyndighederne skal

kontrollere hovedparten af partierne, og udgifterne til kontrollen og opbevaringen af partierne i undersøgelsesperioden vil blive dyrt for virksomhederne. DI anmoder om, at der arbejdes for, at anvendelsen af VASP fremmes.

Ifølge høringssvarene er der ikke problemer med aflatoksiner i mandler fra USA. (Derimod er der et stigende problem med mandler fra Spanien, hvorfra der på nuværende tidspunkt afvises 20 procent af partierne på grund af aflatoksiner.) Virksomhederne oplyser, at de primært importerer 1. og 2. grade mandler fra USA (de 2 bedste kvaliteter ud af 5), hvilket kan være medvirkende årsag til, at de ikke finder aflatoksiner ved deres egenkontrol.

Det oplyses endvidere, at relevante importsteder er havnene i Århus, København og Esbjerg. Det anses derfor ikke for problematisk, at antallet af udpegede importsteder i Danmark bliver formindsket, idet, det allerede nu er begrænset, hvilke havne der benyttes.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter normalt forslag, som styrker sundhedsbeskyttelsesniveauet. Regeringen forholder sig positivt til forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i de andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketinget Europaudvalg

Forslaget er ikke tidligere blevet forelagt for Folketingets Europaudvalg.